

AKCINĖS BENDROVĖS „ORO NAVIGACIJA“ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IŠVADA

2025-09-30 Nr.

Vilnius

1. BENDRA INFORMACIJA

Siekdama valdyti korupcijos pasireiškimo riziką ir įgyvendindama Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių atsparumo korupcijai politikos priemonių įgyvendinimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2022 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 3-441 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių atsparumo korupcijai politikos priemonių įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 16 punkto nuostatas akcinė bendrovė „Oro navigacija“ (toliau – Bendrovė) peržiūrėjo veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, sąrašą.

Atlikus rizikų analizę nustatyta, kad didelė rizika pasireiškė viešųjų pirkimų srityje ir buvo susijusi su netinkamu sutarčių valdymu, o didžioji dalis vidutinių rizikų taip pat pasireiškė sutartinių įsipareigojimų vykdymo srityje. Atsižvelgiant į tai, kad 2024 metais buvo atliktas vidaus auditas viešųjų pirkimų srityje – šiais metais nuspręsta korupcijos pasireiškimo tikimybę atlikti sutarčių srityje.

Bendrovės Vidaus audito tarnyba 2025 m. vasario 4 d. – 2025 m. balandžio 15 d. laikotarpiu atliko sutarčių valdymo vidaus auditą. Atsižvelgiant į atliktą auditą ir vadovaujantis Tvarkos aprašo 18 punkto nuostatomis, atskiras korupcijos pasireiškimo nustatymas pasirinktoje srityje (sutarčių valdyme) nebuvo atliekamas.

Vidaus audito metu vidaus kontrolė sutarčių valdymo srityje buvo įvertinta patenkinamai. Nepaisant to, kad nebuvo nustatyta, kad sutarčių vykdymas nėra kontroliuojamas, vis dėlto rekomenduota dėmesį skirti tam tikrų kategorijų/sričių sutarčių vykdymo ar jų pagrindu formuojamų tiekėjui užsakymų kontrolei, netesybų taikymo ir formalizavimo tvarkai bei pretenzijų teikimo, netesybų taikymo bei senaties terminams, darbų, paslaugų ir prekių perdavimas ir priėmimas, kurie turi vykti pagal sutartį ir atitikti techninėje specifikacijoje numatytus reikalavimus bei sutartinius įsipareigojimus, taip pat siūloma konkretizuoti sąskaitų faktūrų derintojų funkcijas. Rekomendacijas numatyta įgyvendinti iki 2025 m. gruodžio 30 d.

Iki šiol yra peržiūrėtos galiojančios pirkimo būdu sudarytos sutartys ir apibrėžti kriterijai rizikingiausioms sutartims, t. y. sutartims finansuojamoms ES fondų lėšomis ir sutartims, kurių maksimali sutarties vertė yra 100 000 eurų ir daugiau.

2. VIDAUS AUDITO REZULTATAI

Sutarčių valdymo vidaus audito metu pateikti pagrindiniai pastebėjimai ir galimos rizikos įžvelgiamos šiose srityse:

- 1) Už sutarties vykdymą atsakingo darbuotojo skyrimo, sutarčių vykdymo, vykdymo kontrolės:** trūksta suvokimo, jog už sutarties vykdymą darbuotojai nėra paskiriami formaliai, o turi faktiškai prižiūrėti jiems priskirtos sutarties įgyvendinimą iki sutartyje nustatytų įsipareigojimų įvykdymo. Trūkstant suvokimo dėl atsakomybės už sutarties įgyvendinimą, sąskaitos faktūros yra derinamos apmokėti nepatikrinus ar tiekėjas įvykdė jam nustatytus sutartinius įsipareigojimus. Tokie

sutarčių sąlygų pažeidimai sukuria finansines, teisines bei reputacijos rizikas ir galimas neigiamas pasekmes.

- 2) **Netesybų taikymas:** pasitaikė atveju, kai sutarties vykdymo metu buvo praleidžiamas terminas dėl netesybų, pretenzijų ir senaties taikymo. Taip pat pastebima, kad ne visada įmanoma pasinaudoti netesybomis, nes netinkamas paslaugos suteikimas turi būti objektyviai įrodytas, vis dėlto dėl perkamų paslaugų specifikos būna sudėtinga įrodyti gedimo kategorijos reikšmingumą ir atitinkamai nuo to priklausančius paslaugos suteikimo terminus, kas turi įtakos netesybų taikymui.
  - 3) **Sutarčių nutraukimas:** ne visais atvejais yra laikomasi vidaus procedūrų nutraukiant sutartis, t. y. tarnybiniai pranešimai nėra teikiami generaliniam direktoriui, tačiau informacija yra pateikiama elektroniniais laiškais. Atsižvelgiant į tai yra siūloma peržiūrėti ir supaprastinti tvarkas.
-